Nro 211. D. 4. Września. SOBOTA. Rok 1824.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA. *Zgon Królowej Ludwiki Sobieskiej 1716.*

NOWOŚCI WARSZAWSKIE

W dniach 2, 3 i 4 b.m. od godziny 11tej do 12tej w południe, odbywała się w Rynku Starego miasta Exekucja na osobie Franciszki *Hendrychowej* inaczej *Makowską* zowiącej się. Maiąc ona żal do nieiakiej Jadwigi *Trzonkowej* we wsi *Solcy wielkie* Powiecie *Brzezińskim* gdzie przemieszkiwała, wzięła wiecheć słomy z węglem rozrzarżonym, takowy wróg słomiannego poszycia stodoły Wawrzeńca *Trzonka* włożyła. Wynikły z tąd pożar pomimo ratunku, pochłonął duże stododoły ze zbożem wartości zł. 1586 gr: 3. W kilka tygodni po tej pogorzeli powodowana zemstą ku *Xiędzu Klemensowi Kruszkiewiczowi*, podpaliła stodołę iego, przez co spłonęła także owczarnia z inwentarzem i wozownia, a szkoda ztąd wynikła zł: 5000 wyniosła. Za zbrodnie takowe Sąd Sprawiedliwości karzącej Wtw *Mazowieckiego* i *Kaliskiego* wyrokiem swym na dniu 9 Lipca r.z. wydanym, w drodze rekursu i Łaski zatwierdzonym, skazał *Hendrychową* na stenie pod pręgierzem, 15 lat więzienia warownego z przykuciem do taczek, w ubiorze ochydnym, z głową na wzdłuż i poprzek przegoloną i na takiż przeciąg czasu oddanie pod dozór Policji.

Myśl Nowa. — Dzieci Głuchonieme z Jnstytutu *Warszawskiego*, które za staraniem i pracą prawdziwie pobożnego męża, przypuszczone zostaią do najdroższych przywileiów człowieka, do światła i poznania, lubią wyszukiwać zródło i przyczynę nazwisk tych rzeczy, ktore im *Mistrz* z anielską cierpliwością tłumaczy; i tak: gdy niedawno wykładał im co to iest *zboże?* iak potrzebne i użyteczne, iakim iest posilnym i zdrowym pokarmem; iednemu z nich błysnęły oczy radością, i dał poznać że na myśl nową natrafił. Gdy ią znakami na iaw wydał, taka odkryła się uwaga: „Słusznie ten dar dobryczynny Ojcowie nasi zwali z *Boże*, bo zapewne z *Boga* pochodzi rzecz tak dobra i potrzebna." W tej uwadze niemasz w prawdzie grammatycznej dokładności, ale iest więcej, iest trafność myśli, rzetelność uczucia, iest dowód iaką czystą pobożnością w te młode dusze *Mistrz* ich wpaia i iak się pomyślnie przyjmuie. — (Roz: dla Dz:)

Do Redakcji Kurjera. — „Ner 209 Pisma tego wspomina o używanem przez Greków leczeniu od wścieklizny przez wyrzynanie pod ięzykiem pęcherzyków i wypalanie rozpalonem żelazem. Sposób takowego leczenia od wścieklizny tak Człeka iako też Zwierzęcia pokąsanego, iest powszechnym prawie na *Podolu* i *Pokuciu*, tam młodość moią spędziwszy, byłem naocznym świadkiem po razy kilka iak taką samą kuracją z najszczęśliwszym skutkiem czynili prości Wieśniacy. — K. Z.

Wybór Nadgrobków w pięknym guście, Poszyt składaiący się z rycin 34ch, wyszedł z pod prassy w Litografji *Damiana Knusmann* przy ulicy Miodowej pod N. 495, który szczególnie służyć może za wzór trudniącym

się rzeźbiarstwem w powyższym guście.

Teraz lat 100; cena zboża w *Gdańsku* była następuiąca, (z dzieł Czackiego) Korzec Warszawski Pszenicy zło: pol: od 7 do 11 i gr: 20. Żyta zł: od 3 i gr: 25, do 6 i gr: 22. Jęczmienia zł: od 3 i gr: 15, do 4 i gr: 8. Owsa zło: od 2 i gr: 23, do 3 i gr: 8.

Ciągnienie drugiej Klassy 26 *Loterji odbędzie się d.* 14go *Września r: b:* Losów kupnych do tego ciągnienia dostać można w moich Kantorach przy ulicy Senatorskiej w własnym domu, iako też przy ulicy Długiej w Pałacu *Potkańskich*, całych po zł: 31, a ćwierciowych po zł: 7 gr: 23. — *Petyskus.*

Uwiadomienie Szkolne.

Zapis Uczniów Szkoły *Woiewódzkiej XX. Piiarów* w Warszawie na półrocze zimowe 182¾ zacznie się u X. Rektora w d. 15 Wrze: r. b. od godzi: 9 do 1 w dniach 15. 16. 17. i 18. t. m. przyjmowani będą uczniowie tej Szkoły przeszłoroczni, w dniach zaś 19. 20 i 21 nowo przybywaiący. Ostrzega się Sza: Rodziców i Opiekunów, aby dla uczniów, przez nich do Szkoły oddawanych, zapewniony był dozór domowy u Gospodarzy uprzywileiowanych przy korrepetytorach od Zwierzchności Szkolnej wyznaczonych, Mundur przyzwoity i mieszkanie bliskie tejże Szkoły, a to podług postanowienia Wysokiej Kommissji Rz: W. R. i O. P. w gazetach ogłoszonego; tudzież drugiego pod d. 19 Lipca r. b. wydanego, liczbę uczniów, w Klassie Iej. do 72. w Klassie IIej w dwóch oddziałach do 100. w Klassie IIIej w dwóch oddziałach do 144. w Klassie IVej podobnież do 132. w Klassie V. w 2ch wydziałach do 100. w Klassie VI do 50, to iest: w ogóle w całej Szkole do liczby 598 ograniczonego. —

Doberan terazniejsza rezydencja Wielkiego Xcia *Meklemburg Szweryńskiego*, dotąd przez tamecznych okolicznych wieśniaków iest nazywana *Dobrano*, dawne *Sławiańskie* nazwisko. Są tam urządzone *Morskie Kąpiele*, w których tego lata znajdowało się bardzo wiele osób, a nawet kilka z *Warszawy*.

Wczoraj było ciepła stopni 24.

ROZMAITOŚCI.

Dnia 7 Sierp: Król *Hiszpański* z Królową wrócili z *Sacedon* do *Madrytu*, gdy wjeżdzali do stolicy, odezwały się wszystkie dzwony i ciągle strzelano z armat, bardzo wiele mieszkańców płci obiej wyszło za miasto dla spotkania Monarchy, wojsko *Francuzkie* i *Hiszpańskie* stało uszykowane po ulicach, a liczny oddział iazdy otaczał powóz Królewski, lecz pobyt Króla był krótki w *Madrycie*, iuż wyiechał do S. *Jldefonso.* — Listy z *Bukarestu* i innych miast donoszą że *Grecy* znieśli flottę Turecką, zatopili 6 okrętów linjowych, 14 brygów, 20 okrętów przewozowych; *Kapudan Basza* z 15tu okrętami mocno uszkodzonemi ledwie się ocalił. *Jpsarę* Grecy odebrali i pomścili się za rzeź biednych mieszkańców tej wyspy, donoszą także *Albanji* że *Derwisz Basza* został pobity przez *Odysseusza.* Turcy żadnych bagażów niebyli wstanie uratować. — Dziennik *Bruxelski* donosi że moda *Woiażowania* znowu się wznawia z tą tylko różnicą iż stosownie do *ciężkich czasów*, woiażerowie o 10tą część mniej wydaią pieniędzy niż dawniej. Każdy naród w tej mierze zachowuie inny sposób życia, *Francuz* woiażuiący rano odwiedza artystów, a wieczorem znajduie się w świetnych towarzystwach (cercles) musi być na każdym balu, w teatrze i wszędzie gdzie są piękne Kobiety. *Anglik* zwiedza muzea, bibljoteki, a mniej dbaiąc na wszelkie nowości, większą część czasu przepędza przy ruinach i antykach. *Holender* najprzód odwiedza giełdę, zabiera znaiomość

z wszystkiemi wexlarzami, informuie się iak stoią papiery skarbowe wszystkich kraiów, a wieczorem spokojnie pali tytuń, woląc zasilać się piwkiem niż najwytworniejszem winem. *Niemiec* zabiera znaiomość z uczonemi, i stara się ciągle być przedstawionym u dworu. *Włoch* bawi się, iest wszędzie wyiąwszy w tych miejscach gdzie się wykonywa muzyka w guście francuzkim. Tylko o *Hiszpanach* powiedzieć można że w podróży troskliwie staraią się dokładnie poznać obyczaie, prawa, policją etc. każdego kraiu, i porownywaią to wszystko z obyczaiami swego narodu. O innych kraiowcach nic ten Dziennik nie donosi. Niepotwierdza się wieść że w *Kadyxie* pokazały się znaki *żółtej febry*. — Aktorowie Francuzcy przybyli z *Warszawy* i daiący przez kilka tygodni widowiska w *Szarlotenburgu* pod *Berlinem*, d. 27 z. m. dali ostatnie takowe widowisko. — w Nowym miejskim teatrze w *Berlinie* z pierwszego widowiska danego na wsparcie ubogich, było czystego dochodu złp: 5,310. — w *Marjenbadzkich* Kąpielach znajduie się teraz *Ludwik Bonaparte* (b. Król Holen:) pod imieniem Hrabi St: *Leu*, iest zdrów i ma przy sobie swego Syna *Napoleona*, a *Józef Bonaparte* (b. Król Hisz:) ciągle bawi w *Ameryce Północ:* i zatrudnia się pisaniem Historji Naturalnej. — w Niektórych miejscach *Szkocji* d. 8 z. m. dało się uczuć trzęsienie ziemi. — Po ustaniu bombardowania w *Algierze* nową trwogą zostali przerażeni tameczni mieszkańce, gdyż powstała tam morowa zaraza. — Ostatni Numer Kupieckiej Gazety wychodzącej w *Hamburgu*, pod artykułem z *Wiednia* donosi iż rozchodzi się wieść o zupełnej klęscę wojska *Tureckiego* na lądzie, tak dalece iż nietylko *Morea* iest oswobodzoną ale nawet wojne za ukończoną należy uważać. — w *Neapolu* pewny młody *Xiąże* w poiedynku przebił swego przeciwnika który także iest *Xięciem*, mówią że potem zdarzeniu uiechał do *Grecji*, inni zaś twierdzą że go porwali zbójcy i żądaią 300,000 skudów wykupna. —

Uniwersytet w *Edymburgu* ma postanowić iż odtąd Uczniowie szkoły Lekarskiej niebędą examinowani iak dotąd bywało w języku *Łacińskim*, lecz w *Angielskim*, także i recepty lekarskie niemaią być pisane po łacinie. — Ma być uskutecznionym proiekt zaprowadzenia w *Norymberdze* Jarmarku na Książki. Następca Tronu *Bawarskiego* i wiele znakomitych osób znacznie się chcą przyłożyć aby to doszło do skutku. — Właściciel Gołębia w *Lionie* wygrał przez zakład 100,000 franków,!! gdyż ten Gołąb wprzeciągu 5 godzin uleciał 62 mil Polskich. — Minister nieboszczyka Króla *Sandwichskiego* ieszcze bawi w *Londynie*, zawiera związki z róźnemi domami handlowemi które spodziewaią się że w nowym handlu z tym dalekim kraiem zyszczą najmniej 4 miljony złp: — Najobszerniejszym *Rynkiem* na świecie iest nowo urządzony w *Liwerpol* w *Anglji*. — Donoszą z *Lisbony* że tam urzędownie ogłoszono iż wojsko *Angielskie* i *Hanowerskie* nieprzybędzie, lecz ieśliby dla zabezpieczenia spokojności wypadało wezwać pomocy iakiego obcego wojska, zapewne wierny Lud *Portugalski* niebędzie temu przeciwny. Coraz bardziej pracuią w *Lisbonie* nad uzbroieniem wyprawy przeciw *Brezylji*, rekrutowanie do wojska lądowego i morskiego odbywa się z nadzwyczajnym pośpiechem. Pułk iazdy zwany *Królowej* zbuntował się, lecz iuż bunt uśmierzony. Upały w *Portugalji* wprawdzie iuż nie są tak zbyteczne iak były na początku Sierpnia, ale nastały grady które zrządziły nieocenione szkody, zboże bardzo zdrożało, a wszelkie owocowe drzewa są zupełnie

zniszczone. —

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Zamojski Ordynat z Macieiowic. — Jałowiecki Prezes z Płocka. — Rakowiecki Benedykt Obywa: z Płocka — Osowski Józef Oby: z Prasnyskiego. — Lewiński X. Biskup z Janowa. — Olszewski Fra: Oby; z Siedlec. — Burzyński Biskup z Sandomierza. — Loesewitz Edward Kupiec z Wiednia. — Karwicki Doktor z Kikoła. — Kozłowski Antoni Oby: z Kli niewa. — Magnus Martin Bankier z Berlina. — Waleski Alexander Hrabia z Małej. — Pęczelski Teodor Oby: z Lublina. — Kwapiszewski Józef Doktor z Płocka. — Scypjonowa Hrabini z Borkowa. — Kretkowska Klementyna Kasztelanowa z Grabowa Kossecka Pułkownikowa z Łowicza. — Mycielski Franciszek Hrabia z Tuliszewa. —

DONIESIENIA.

Urząd Municypalny M. Stołec: Warszawy.

Podaie do wiadomości Publicznej, że exystuiące w Possessjach Nro. 1841 i 1842 przy ulicy Zakroczymska tudzież N. 1959/60 i 1961 A B. przy ulicy Skąpana użytek Publiczny zaiętych, zabudowania murowane i drewniane przez Licytacją Publiczną tamże na miejscu przed wyznaczonemi Urzędnikami w terminie stanowczym d. 15 b. m. o godzinie 9ej zrana, częściami lub ogółem przedane zostaną. Wzywa zatem chęć kupna maiących ażeby się wczasie i miejscu wyżej wspomnionych stawili i licyta swe podali, a najwięcej ofiaruiący i zaraz gotowizną płacący, przedmiot zalicytowany na własność otrzyma, z warunkiem uprzątnienia go w sposobie i czasie iakie warunkami przed licytacyjnemi w miejscu ogłoszone zostaną. — Radca Stanu Prezydent Woyda. Sekretarz Jeneralny G. Jahołkowski.

Uwiadamia się ostatecznie Pub: iż Licytacja Domu N. 2649 w Warszawie, celem wydzierżawienia onegoż po raz drugi na dzień 6ty Września ogłoszona, niezawodnie w dniu 15 m. i r.b. o godzinie 4tej po południu, w tymże Domu przy ulicy Marjensztadt pod tymże Nr przed podpisanym Komornikiem odbędzie się. O warunkach iej u Komornika podpisanego Nr 2176, mieszkaiącego, dowiedzieć się można Dom ten w 3 letnią dzierżawę wypuszczony będzie. Licytacja od summy 900 złp: zaczynać się ma.

S. Modzalewski Komornik.

Kto życzy nabyć 4,000 Złotych korzystnie, powezmie wiadomość pod Nr. 179 Przy ulicy Nowomieiskiej czyli Gołębiej na 3em piętrze.

Niżej podpisany, uwiadamia Amatorów Faierwerku że można u niego dostać, iako też obstalować sztucznych Ogniów, wróżnych gatunkach zapomierną cenę; mieszkanie moie na ulicy Sto Krzyzkiej pod Nr 1331.

Adam Wesołowski.

W Dobrach o pół mili od Warszawy, iest do wypuszczenia w dzierżawę Browar, z należącemi do niego porządkami. O warunkach dowiedzieć się można u W. Łabęckiego Mecenasa przy ulicy Leśno N. 660.

☞ Osoba wyieżdzaiąca w krótce do Wrocławia, życzy znaleść Towarzysza podróży. Wiadomość u P. Szowo w Hotelu Europy, ulica Miodowa. —

W Pilicy pod Warką, są różne Machiny Rolnicze do sprzedania za bardzo pomierną cenę.

Trybunał Cywilny Iszej Instancji Województwa Mazowieckiego.

Podaie do powszechnej wiadomości iż Dom tu w Warszawie przy ulicy Senatorskiej N. 471 sytuowany do nieobecnego Mosguy należący wypuszczony będzie przez Licytacją Publiczną w dniu 20m. Września r. b. zrana, o godzinie 10tej w Wydziale III odbyć się maiącą wiednoroczną dzierżawę to iest od Sgo Michała r. b. do Sgo Michała 1825 roku. O warunkach pod iakiemi Dom ten ma być wydzierżawionym, przekonać się można w Archiwum Trybunału u Gulskiego Archiwisty. — w Warszawie d. 27 Sierpnia 1824 r. — Prezes Lewiński.

Sekretarz Czermiński.

Do Fabryki Drogi Jerozolimskiej potrzebna iest znaczna ilość Furmanek; życzący sobie ma się zgłosić na miejsce Fabryki. Deski u wozu maią trzymać długości łokci 5 cali 8, szerokie i wysokie cali 20, można wozić na fury, dniówkę lub sążnie. Wypłata co Niedziela.

Przy ulicy Krak: Przedmie: w Domu Roeslerowskie zwanym, są od S. Michała r. b. Sklep, Pakkamery, Piwnice i pomieszkania łącznie lub oddzielnie do wynaięcia, wiadomość bliższa u Murgrabiego w tymże domu mieszkaiącego, powziętą być może.

Zabłąkał się Wyżeł dnia 2 Września; Właściciel przy zgłoszeniu się do Drukarni Kurjera, powezmie wiadomość o miejscu iego pobytu.

Teatr. Jutro ieśli pogoda posłuży, danem będzie iuż ogłoszone ostatnieletnie widowisko na Wyspie Łazienkowskiej.